

OTTO UBBELOHDE

WANDTAPIJT - UILENPAAR

Details:

Ontwerper: Otto Ubbelohde (1867-1922)

Uitvoering: Kunstwebschule Scherrebek (Skærbæk),
Sleeswijk-Holstein, Duitsland.

Object: Wandtapijt - Uilenpaar

Weversteken: Links in de rand met het Scherrebeker
weverstekenmerk (blauw-wit-rood)

Materiaal en techniek: Haute-lisse, katoen (ketting) en wol
(inslag), plantaardig geverfd

Stijl: Jugendstil

Periode: 1890 / 1899

Afmetingen:

Hoogte: 101cm

Breedte: 63cm

Herkomst: Duitse privécollectie

Conditie: Het wandtapijt bevindt zich in zeer goede, authentieke staat, met slechts lichte sporen van ouderdom die passen bij de leeftijd en het gebruik. De kleuren zijn grotendeels goed bewaard gebleven, met een zachte patina die de historische uitstraling versterkt. De weefstructuur is stevig en stabiel, zonder scheuren of storende vervormingen. Langs de randen zijn minimale sporen van slijtage zichtbaar, zoals lichte wrijving en enkele kleine vezelverkleuringen, die niet storend zijn en het originele karakter van het werk benadrukken.

Literatuur:

Ernst Schlee, Bildteppiche aus Scherrebek, Neumünster 1984

Dorothee Bieske, Die Scherrebeker Bildwirkereien 1896–
1905, Hamburg 2003.

Museum für Kunst und Gewerbe Hamburg,
Sammlungskatalog Textilkunst, Hamburg 2005.

Omschrijving:

Deze zeldzame wandtapijtcompositie, ontworpen door Otto Ubbelohde, toont twee gestileerde uilen zittend op een tak tegen een nachtelijke achtergrond met een maan. De symmetrische opbouw, de vloeiende lijnvoering en het subtiele kleurverloop in oker, bruin en indigo tonen de invloed van de Jugendstil en de symbolistische beeldtaal rond 1900. De uil, symbool van wijsheid en stilte, was een geliefd motief binnen de kunstnijverheid van deze periode en werd door Ubbelohde met uitzonderlijke gevoeligheid weergegeven.

Het ontwerp werd uitgevoerd door de Kunstwebschule Scherrebek, een toonaangevende weefschool die tussen 1896 en 1905 onder leiding van Johannes Larsen en met steun van Justus Brinckmann van het Museum für Kunst und Gewerbe in Hamburg een reeks kunstenaars aantrok, waaronder Otto Eckmann, Heinrich Vogeler en Hans Christiansen. Hun samenwerking resulteerde in de beroemde Scherrebeker Bildteppiche – wandtapijten waarin kunst, ambacht en nationale identiteit samenkwamen.

Het Eulenaar behoort tot de bekendste ontwerpen van Ubbelohde binnen deze reeks. Volgens de literatuur zijn er circa 40 exemplaren van dit model bekend, elk handgeweven en met kleine variaties in kleurstelling en detaillering. Een exemplaar bevindt zich in de collectie van het Museum für Kunst und Gewerbe Hamburg (inv.nr. 1901.65) en werd in 2003 besproken door Dorothee Bieske in haar monografie over de Scherrebeker tapijten.

Het tapijt Eulenaar belichaamt de synthese tussen kunst en ambacht die kenmerkend was voor de Duitse Jugendstil en vormt een uitzonderlijk voorbeeld van Ubbelohdes vermogen om symboliek, decoratie en natuurmotieven in een harmonieuze compositie te verenigen.

Over Otto Ubbelohde

Otto Ubbelohde werd geboren op 5 januari 1867 in Marburg an der Lahn en studeerde aan de kunstacademies van Weimar en München. Na leer- en reisjaren in Zuid-Duitsland en Worpsswede keerde hij in 1900 terug naar zijn geboortestreek. In de open Lahnweiden bij Goßfelden liet hij, naar eigen ontwerp en in samenwerking met lokale ambachtslieden, een atelierhuis bouwen dat duidelijk beïnvloed was door de Engelse landhuisstijl. Hij breidde het pand in 1905 en 1914 uit en leefde hier samen met zijn vrouw Hanna tot aan zijn vroege dood in 1922.

Ubbelohde verwierf grote bekendheid met zijn illustraties voor de sprookjes van de gebroeders Grimm (1906–1909), waarvoor hij circa 450 tekeningen maakte. Zijn verbeeldingen zijn diep geworteld in het landschap van Hessen, waar hij kastelen, dorpen en bossen uit de omgeving als achtergrond gebruikte. Daarnaast schilderde hij landschappen, portretten en ontwierp hij wandtapijten, waaronder het beroemde “Eulenaar” (circa 1898–1900), uitgevoerd door de Kunstwebschule Scherrebek, een hoogtepunt van de Duitse Jugendstiltextielkunst.

Zijn werk wordt gekenmerkt door een harmonieuze verbinding tussen natuur, symboliek en decoratieve vormgeving, geheel in de geest van de Jugendstil. In 1917 ontving hij de eretitel Professor van de Universiteit van Marburg en in 1918 een eredoctoraat van de Universiteit van Gießen.

Na zijn overlijden schonk de familie in 1991 het woon- en atelierhuis met zijn artistieke nalatenschap aan de Otto-Ubbelohde-Stiftung, die het gebouw restaureerde en in 1999 opende als museum. Het Otto-Ubbelohde-Haus in Goßfelden toont sindsdien een wisselende presentatie van zijn veelzijdige oeuvre en vormt een belangrijk cultureel erfgoed van de Duitse Jugendstil.